

ACTA GT Cooperació Pública-Privada: mecenatge i fiscalitat

Dia: 4 de setembre de 2019

Hora: 17:00 - 19:00 h

Lloc: Ajuntament de Barcelona, pl. Sant Miquel, 4. Sala 2, entresòl

Ponents

Josep Maria Canyelles
Ricard Valls

Assistents

Alejandro Goñi,	PIMEC
Àngels Guiteras,	ABD
Delfí Cosialls,	Persona del Registre ciutadà
Jesús Delgado,	Fundació Pere Tarrés
Joan Vidal,	Associació Músico Cultural Mas Guinardó
Laura Rojas,	Persona de renom ciutadà
Montse Morera,	Consell d'Associacions de Barcelona
Pilar Rodríguez,	ABD
Andreu Parera,	Secretaria del Consell de Ciutat
Jose Cabrero,	Suport tècnic Consultoria MIT

Ordre del dia

---

1. Presentació: *Mecenatge i fiscalitat* a càrrec de Ricard Valls
2. Presentació: *Responsabilitat social* a càrrec de Josep Maria Canyelles
3. Precs i preguntes

Recull de continguts

---

1. Presentació: Mecenatge i fiscalitat a càrrec de Ricard Valls

S'entén com a mecenatge l'oportunitat de les empreses en col·laborar amb la ciutat en projectes d'interès general. Es reflexiona sobre les limitacions de la filantropia i de com aquesta no pot compensar les retallades en les ajudes dels països benestants.

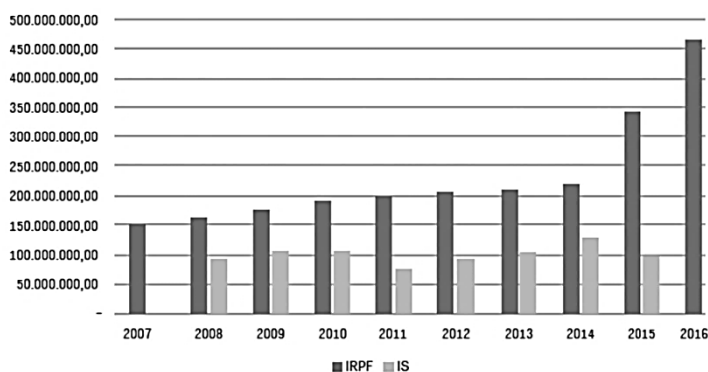
Espanya se situa a la cua del mercat de la filantropia per països (0,05%), la meitat que França (0,11%) i molt per sota de Gran Bretanya (0,54%) i els Estats Units (1,44%). Concretament uns 2600M el 2017.

Si desglossem aquesta xifra per tipus de donants, trobem que el 49,7% són persones individuals i que un 9,4% són empreses i les seves fundacions, la qual cosa contradiu el mite

que són les grans empreses les que mantenen el mercat filantròpic. Tenint en compte aquest fet, es reflexiona sobre com l'administració podria promoure un tipus de mecenatge en projectes d'interès general des de donants individuals.

Si analitzem el gràfic sobre l'evolució de les deduccions de l'IRPF i impostos de societat del 2007 al 2016 s'observa com el canvi de la llei de mecenatge del 2014 va fer pujar uns 200M en deduccions d'IRPF. Aquest fet posa de manifest l'impacte que pot tenir la modificació de la legislació en matèria de fiscalitat.

Gráfico 4. Evolución de las deducciones en el IRPF y Sociedades 2007-2016

Fuente: Elaboración propia con datos de la AEAT, www.aeat.es.

Si ens fixem en la gràfica sobre les donacions per tram de renda, s'observa que la majoria de les donacions es concentren en la classe mitjana (franja de 30 a 60.000€) i que la donació mitjana anual en aquesta franja és de 172€.

Tramos de renta	Nº de declaraciones con deducción por donación	Distribución %	Importe total deducido	Distribución %	Media deducción	Total donación	Total donaciones
Negativo y Cero	0	0	0,0 €	0	0,0 €	0,0 €	0,0 €
(0 - 1,5)	52	0	606,0 €	0	11,7 €	33,3 €	1.731,4 €
(1,5 - 6)	15.827	0,26	422.713,0 €	0,12	26,7 €	76,3 €	1.207.751,4 €
(6 - 12)	359.339	5,92	11.840.493,0 €	3,47	33,0 €	94,1 €	33.829.980,0 €
(12 - 21)	1.396.659	23	54.708.040,0 €	16,02	39,2 €	111,9 €	156.308.685,7 €
(21 - 30)	1.418.626	23,37	64.657.663,0 €	18,93	45,6 €	130,2 €	184.736.180,0 €
(30 - 60)	2.218.970	36,55	133.590.500,0 €	39,11	60,2 €	172,0 €	381.687.142,9 €
(60 - 150)	568.871	9,37	51.694.223,0 €	15,13	90,9 €	259,6 €	147.697.780,0 €
(150 - 601)	84.122	1,39	14.945.670,0 €	4,38	177,7 €	507,6 €	42.701.914,3 €
Mayor de 601	9.058	0,15	9.713.460,0 €	2,84	1.072,4 €	3.063,9 €	27.752.742,9 €
Total	6.071.524	100	341.573.369,0 €	100	56,3 €	160,7 €	975.923.911,4 €

Fuente: Zohar, Elaboración propia a partir de datos de la AET.

Hi ha hagut una evolució a Espanya sobre les primeres causes de donació. Abans del 2017 es donava més a cooperació al desenvolupament, a partir del 2017 i 2018 les donacions es destinen més a entitats socials, i en l'actualitat també a recerca. Aquest fet posa de manifest com les donacions canvien en funció de la percepció general de la necessitat de la població.

Es reflexiona sobre la pèrdua global de la confiança en les institucions i de com la confiança és més important que la fiscalitat. Les organitzacions sense ànim de lucre, empreses, els mitjans de comunicació i el govern estan desacreditades, especialment les dues últimes que figuren sota el 50% del percentatge de confiança de la població (2017, baròmetre Elderman de confiança). Es parla d'un canvi en el focus de la filantropia que cada vegada serà més de proximitat.

Es planteja la qüestió sobre què busca el nou donant. Es parla de donacions puntuals, projectes tangibles amb resultats, que hi hagi informació i es pugui fer un seguiment digital, que sigui àgil i que impliqui l'ús de la tecnologia.

Constatacions:

- Anem més cap a una filantropia de proximitat.
- L'Ajuntament pot donar visibilitat a les organitzacions amb qui col·labora: però els donants individuals no donaran mai a una administració, ni tan sols com a intermediària.
- Aquestes donacions són una manera de participació dels ciutadans/anes en afers d'interès general: no tothom pot ser voluntari. L'Ajuntament ho hauria d'afavorir com a instrument de cohesió social.
- A més a més hi ha un factor de sostenibilitat de les organitzacions en la mida que són menys dependents del sector públic.
- La supressió de moltes de les deduccions fiscals actuals, com ara la compra d'habitatge, podria fer que hi hagi més donacions.
- Cal tenir present que la tendència en altres països és que pugin les donacions però baixin el nombre de donants: la desigualtat també arriba a la filantropia.
- La defensa dels serveis públics no és contradictori amb la defensa de la filantropia.

2. Presentació: Responsabilitat social a càrrec de Josep Maria Canyelles

S'explica que el concepte de responsabilitat social té un enfocament més ampli que el de filantropia. S'entén la responsabilitat Social com la integració voluntària, per part de les organitzacions o empreses, de les preocupacions socials i ambientals en les seves operacions i en les seves relacions amb els seus interlocutors. En definitiva, es comenta, és un estil de gestió que es concreta en béns pràctics i que la importància radica en com crear valor econòmic i social conjuntament. Per això és necessari un diàleg entre l'empresa i els grups d'interès i per tant una comprensió mútua.

Es clarifica la confusió entre responsabilitat social i tenir un fi noble com a entitat. La responsabilitat social passa per la intencionalitat de generar un impacte.

Es debat sobre els incentius al micromecenatge amb una deducció del 100% als primers 150 euros d'inversió i del seu impacte en les petites entitats. És un repte que permetrà un canvi cultural, es comenta. Es parla sobre l'objecte d'utilitat pública de les entitats i que la decisió és pressa pel consell de ministres, fet que limita la capacitat de moltes organitzacions que no obtenen aquesta distinció.

Es planteja que l'estat, més enllà de fer reformes en la fiscalitat, hauria d'abordar les matèries rellevants per fer un territori social responsable i que aquestes haurien de ser consensuades. Es parla de desgravacions a nivell local, s'al·ludeix a fer innovacions perquè els ciutadans puguin posar recursos i que una part d'aquests es puguin desgravar.

Es parla sobre la pèrdua de confiança en el sector públic i de com aquesta confiança l'estan assumint les empreses. Les empreses, es comenta, poden ser grans inductors en els canvis de la societat, si poden incidir en els valors socials, tindran un gran impacte. L'empresa, s'explica, comença a actuar liderant els valors públics, fent activisme empresarial i voluntariat corporatiu, implicant els seus treballadors.

Es parla sobre l'Economia del Bé Comú (EBC). És un model socioeconòmic que pretén reorientar el model econòmic actual, basat en la maximització del benefici individual, i enfocar-ho al servei del bé comú. En aquest model, es comenta, es podria desgravar qualsevol contribució que faci qualsevol organització social o empresa, sigui d'utilitat pública o no, i ja sigui diners, espècies o hores. Es planteja la complexitat que suposa per hisenda l'articulació d'aquest model d'una manera taxativa.

Es parla sobre la iniciativa Edificis Positius que ajuda a crear comunitats integrades per persones que volen viure positivament l'experiència de ser veïns i veïnes al seu edifici, transformant la seva vida quotidiana cap a un model més sostenible, solidari i integrador. Es pretén recuperar el sentit de convivència i bon veïnatge. En aquest nou model de relacions, s'explica, també s'incentiva el mecenatge de proximitat des de les comunitats de veïns. S'està convidant a les empreses a promoure aquest model entre els seus treballadors.

3. Precs i preguntes

Es parla sobre els canvis necessaris en relació a fiscalitat i mecenatge i de com els han de fer els grans actors. És necessari una coresponsabilitat en matèria pública, es fa al·lusió a l'apropiació que fa l'administració de "lo públic". Es debat sobre com replantejar el sistema fiscal espanyol i de com quantificar l'impacte que es genera a nivell social per tal de calcular deduccions.

Es manifesta preocupació sobre com la responsabilitat social d'algunes empreses pot esdevenir una voluntat més destinada a netejar la imatge corporativa.

Es reflexiona sobre la confiança en les entitats, la corrupció i el destí real de les donacions. És importantíssim una transparència i una informació clara d'on i com es destinen els diners, es comenta.

Es parla de la confiança de l'Administració en les entitats sense ànim de lucre i la seva feina. Com més s'incentivi el mecenatge en l'àmbit fiscal, s'explica, més possible serà la professionalització de determinats serveis que en última instància serà més positiva fiscalment que la deducció que s'ha pogut fer en un primer moment.

Es parla sobre la complexitat del *minifundisme* en el mecenatge de proximitat en comparació a les grans fundacions, i de com les decisions sobre les dianes se situen molt lluny del territori de proximitat.

Es plantegen 3 riscos que dificulten la continuïtat de projectes socials i de recerca: 1) l'arbitrarietat de les dianes sobre les quals es poden fer donacions o l'execució de la

responsabilitat social, 2) l'argument de l'administració per retallar serveis o línies de recerca i, 3) la volatilitat de les voluntats (es fa al·lusió al *mass media*).

Es parla sobre la intel·ligència del ciutadà que percep canvis i sap què és important a l'hora de fer donacions. També es fa referència a l'envelliment de la població i de com aquesta percepció estarà condicionada per allò que els hi afecta personalment.

S'argumenta a favor de la necessitat d'una tutela en el mecenatge i s'explica que l'Administració no està preparada per assumir aquesta tasca.

Es reflexiona sobre el concepte d'aldea global i de com fer arribar aquests debats a la ciutadania. Es parla sobre els edificis positius i s'al·ludeix als orfeons i fomentos d'antany relacionant-los amb la figura del gestor comunitari.

Es qüestiona si aquesta tendència a les transaccions de proximitat i de kilòmetre 0 no pot suposar un pas enrere. Es relaciona amb la filantropia d'impuls.

Es conclou que el problema de fons és com articular un sistema fiscal que benefici totes aquelles accions que tinguin un impacte positiu sobre la societat, i el més important com avaluar aquest impacte.

Enllaços

- › Edificis Positius:
<https://edificispositius.cat>
- › Economia del Bé Comú:
<http://ebccatalunya.cat>
- › Responsabilitat social empresarial, Respon.cat i Territoris Socialment Responsables:
https://respon.cat/wpcontent/uploadsnou/2017/11/Territoris_socialment_responsables_Respon.cat_2017.pdf